

Bányai Tamás

Szentségtörés

Billy kis híján keretéből szakította ki az ajtót, amint berontott az irodába. Nagy hévvel érkezett, alig tudta lefékezni magát főnöke íróasztala előtt. Légszomja volt, és karjaival összevissza kalimpált az orra előtt, mint aki meghatározatlan irányba mutogatva akarja a szemben ülő figyelmét valami félelmetesen titokzatos dologra felhívni, miközben képtelen kinyögni akár egyetlen értelmes szót is, mintha egy szuszra kellene elmondania mindazt, ami kikíváncozik belőle, s amit szinte lehetetlenség higdigdan szavakba foglalni.

Mr. Harriot, a temetkezési vállalat tulajdonosa ijedten, ugyanakkor szemmel látható felháborodással fogadta rárontó alkalmazottját. Tenyerével sietve lefedte a telefonkagyló mikrofonját, nehogy a vonal másik végén meghallják a váratlan berobbanás okozta zajokat. Kegyetlen pillantást vetett Billyre, amiből a hevesen gesztikuláló szerencsétlen ember más körülmények között azonnali hatállyal történő elbocsátását szúrte volna ki. Az őt ért megrázkódtatás mindazonáltal nem engedte személyes sorsa miatti esetleges aggodalmát felülkerekedni. Szólni ugyan – egyelőre – még egy szót sem szólt, kétségbeesett hadonászásával azonban igyekezett főnöke értésére adni, tüstént fejezze be a telefonbeszélgetést, bárki lett legyen a vonal másik végén, mert közlendője egyetlen másodpercnyi halasztást sem tűr.

Törekvését kétségkívül nehezítette az az el nem hanyagolható tény, hogy Mr. Harriot egy alig néhány órája elhunyt fiatalasszony édesanyjával

folytatott kíméletes beszélgetést, amit váratlanul félbeszakítani nemcsak tapintatlan durvaság, de még üzletileg is kockázatos. Éppen ezért kezének egy türelmetlen mozdulatával intett Billynek, hagyja el az irodát, ne most zavarja őt, amikor minden tudására, tapasztalatára szükség van a lánya elvesztése miatt zokogó anyát megnyugtatni, s meggyőzni afelől, hogy noha fájdalmát csak a jóisten tudja enyhíteni, ám azt leszámítva minden egyéb gondját és terhét magára vállalja a Harriot Temetkezési Vállalat.

Csakhogy Billy egy tapodtat sem mozdult, ami arra készítette Harriot urat, hogy a lehető legfinomabban és őszinte együttérzésének ismételt kifejezésével végül is pontot tegyen a telefonbeszélgetés végére.

Amint ez megtörtént, iménti ajtatos hangja, de egész lénye is megdöbbszentő változáson ment keresztül. Kirúgta maga alól a széket, egy szemvillanás alatt felpattant, hogy ne csak íróasztala, de Billy fölé is tornyosuljon elhízott testével.

– Billy! Hogy merészel, amikor tudja jól, hogy...

Nem folytathatta, mert Billy egy izgága mozdulattal félbeszakította a várható szidalmakat.

– Uram, nem is tudom, miként közöljem önnel... ez... ez egyszerűen hihetetlen... ilyesmi még sohasem fordult elő. Én nagyon régóta... ezt ön is tudja, uram, de... de ilyen... még most sem tudom felfogni... mintha egy rémálom tört volna rám...

– Nyögje már ki, az isten szerelmére, mi az, amitől megfélemedezik a

jó modorról, amitől úgy viselkedik, mint egy idióta, akinek fogalma sincs arról, hogy cselekedete milyen következményekkel járhat.

Billy mély lélegzetet vett, megerősítésébe került önuralmat erőltetni magára.

– A halott – suttogta, majd rögtön szája elé kapta a kezét, mintha így akarná meggátolni a további szavak áradatát. Szeme kikerekedett a rémüllettől, s ahelyett, hogy folytatta volna, amit mondani akart, segélykérően bámult a tulajdonosra, tőle várva valamilye magyarázatot a történetekre.

Mr. Harriot ingerülten rászólt:

– Próbálja meg összeszedni magát és érthetően elmondani...

– Próbálok, uram, higgye el nekem, hogy próbálok. – Billy egy pillanatra elhallgatott, aztán felkapta a fejét, egyenesen és mindenre elszántan Mr. Harriot szemébe nézett, úgy folytatta: – A halott... Mr. Fitzpatrick holtteste eltűnt a ravatalozóból.

– Mit mond?

– Jól hallotta, uram.

E pillanatban Mr. Harriotra került a sor, hogy a döbbenettől szólalni se tudjon. Kiszaladt arcából a vér, ábrázata merev és hófehér lett, akár a halottaké, akiknek túlvilági sorsát oly alapos körültekintéssel és lelkiismerettel irányította. Olyan szemeket meresztett alkalmazottjára, mintha most jutott volna el tudatáig, hogy ez az ember, aki egész testében remegve áll előtte, s aki éveken keresztül megbízható szolgálja, mindenese volt, vállalatának oszlopos és elnyűhetetlen alkalmazottja, egyszerre és teljesen váratlanul, valami rejtélyes oknál fogva meghibbant.

Billy megfordult, tett néhány lépést az ajtó felé, majd megállt és viszszapillantott. Látva Mr. Harriot makacs mozdulatlanságát, tétován intett neki,

kövesse, ha saját szemével is meg akar győződni az általa közölt hírválóságtartalmáról.

A tulajdonos végre rászánta magát, s eleget tett a bátortalan felszólításnak. Nehéz, nem akarózó léptekkel megkerülte íróasztalát, s elindult Billy nyomában. Gyomra görcsbe rándult, éreztetve vele azt a kutyaszorítót, amibe belekerült.

Hiszen, ha igaz... Erre gondolni sem mert. Abszurdum. Viszont ha Billy szórakozik vele... Ugyan miért tenné? Ez a lehetőség sem állta meg a helyét. A hatvanadik évéhez közel járó, száraz és humortalan agglegényt hosszú évek óta ismerte, ráadásul olyan embernek, aki még gyerekkorában sem volt kapható csinytevésekre. Viccet, tréfát nem ismert, mosolyogni talán még az anyja sem látta, arc kifejezése állandó búbanatot tükrözött, örökös, mindenre és mindenkire kiterjedő, egyféle jellegtelen, mégis részvételi szomorúságot. Ilyen ember nem járathatja vele a bolondját.

A ravatalozó boltíves bejáratánál Billy előreengedte főnökét, aki egy pillanatra megtorpant az ajtóban. Lehuntya szemét, s mint a holdkóros, csukott szemmel közelítette meg a terem közepén álló, sötétlila drapériával letakart gyászemlévényt, amelyre elhelyezték a nyitott fedelű koporsót. Mielőtt a szemét újra felnyitotta volna, megkapaszkodott az emlévény peremében.

A koporsó üres volt.

Mr. Harriot tenyerébe temette arcát, ahogy a sírásukat leplezni igyekvő férfiak teszik. Ezzel a mozdulattal egyszerre fejezte ki a látottak iránt érzett viszolygását, és azt a csüggedést, amely hatalmába kerítette.

– Magasságos Úristen! – mormolta maga elé, s mint aki éppen eleget látott ahhoz, hogy kétségbeejtő helyeze-

tét felfogja, sarkon fordult és kisietett a ravatalozóból. Billy csak az irodájában érte utol.

– A rendőrséget kellene értesíteni – mondta Billy, még mielőtt Mr. Harriot elfoglalhatta volna helyét a karosszékben, de rögtön el is harapta a szót, mert a tulajdonos olyan vehemenciával perdült meg, hogy Billy azt hitte, menten rátámad és ízekre szedi.

– Isten ments! Még csak az hiányozna! – kiáltott fel Mr. Harriot indulatosan. Szeme szikrákat szórt, ugyanakkor rémület jelei mutatkoztak az arcán. – Eszébe ne jusson ilyesmi! Abban a pillanatban, hogy ezt megtennék, az egész város tudomást szerezne erről a... a... sorscsapásról. – Valamivel higgadtabban folytatta: – Ez egy kész tragédia, Billy. Totális erkölcsi és anyagi csőd. Hét órára van kitűzve a ravatali szertartás. Ha addig...

Egy pillantást vetett a karórájára, s mivel az óra mutatója semmi biztatóval nem szolgált, kimerülten roskadt karosszékébe.

– Valamit mégiscsak tennünk kellene, nem mondhatjuk a hozzátartozóknak, hogy... – Billy nem merte kimondani azt, ami a gyászolókat hideg zuhanyként érné. Vagy még annál is nagyobb szerencsétlenségként. Hogy eltűnt a halott, akitől végső búcsút akarnak venni. Zavarba jött, maga sem merte hinni, amit végül is kimondott: – Talán tetszhalott volt, és...

– Ugyan, Billy! Ne legyen nevetséges.

– Bocsánat, uram. Igaza van. Halott még soha nem távozott tőlünk a saját lábán. Akkor viszont...

– Mire akar kilyukadni?

– Nem tudok mást elképzelni, mint hogy elrabolták az éjszaka folyamán.

– Elrabolták? – kérdezte Mr. Harriot nem is nagyon csodálkozva. A gondolat, bármilyen képtelenségnek tűnt,

befészkelte magát az agyába. – Hajlok rá, hogy én is így vélekedjek. Mégsem fér a fejembe, hogy ki és miért vállalkozik egy holttest eltulajdonítására. Mi haszna lehet belőle bárkinek is?

– Márpedig csak ez történhetett – erősködött Billy. – Talán ön is észrevette, hogy nézett ki a ravatalozó. A félredobott koszorúk, a feldöntött gyertyatartók és a nyitott koporsó. Holott én magam zártam le tegnap este, miután...

– Azt hiszem, Billy, igaza lehet.

Billy egyre határozottabb lett. Teljes mértékben felfogta kilátástalan helyzetüket, miként azt is belátta, hogy latolgatással nem mennek semmire, muszáj találni valamiféle konkrét megoldást.

– Igen – mondta. – Biztos vagyok benne, hogy valaki vagy valakik, mert egy embernek nehéz elszállítani egy hullát, betörték hozzánk az éjszaka folyamán. Éppen ezért kellene haladéktalanul értesíteni a rendőrséget.

– Nem! Azt nem!

– De hát...!

– Értse meg, Billy, az a pusztulással lenne egyenértékű.

– Valamit akkor is tenni kell – vetette ellen Billy. – Tanakodással semmire nem jutunk.

Mr. Harriot egyetértőleg bólogatott, noha fogalma sem volt, mi a teendő ilyen példátlanul kínos esetben. Ismét az órájára pillantott, mintha arra számítana, lelassult a mutatók körforgása, haladékot kap.

– De kihez fordulhatnánk tanácsért? – kérdezte Billy. Majd hozzátette: – Ha már nekünk egyetlen épkézláb ötletünk sincs.

– Tanácsért? – Mr. Harriot arca felderülni látszott. Valami szöveget ütött a fejében, s most elmerülten latolgatta ötletének esélyeit. – Tanácsért? Talán tudok valakit, akitől elvárható a hall-

gatás, noha fogalmam sincs, miként lehetne segítségünkre. De egyetértek magával. Csak az időt húzzuk azzal, ha magunk keressük a megoldást.

– Kire gondol, uram? – érdeklődött Billy reménykedve. Megértette a tulajdonos helyzetét, szívén viselte a sorsát, melyet akarva sem tudott volna elválasztani a sajátjától. Kénytelen volt belátni, hogy itt most nem egy szimpla blamázsról van szó. A cég jó hír neve, jövője forog kockán, s vele együtt az ő jövője is. Ha nem sikerül a holttestet előkeríteni...

Mr. Harriot éppen válaszolni akart, amikor kopogtattak irodájának ajtaján. Homlokán ráncba szaladt a bőr, rosszallóan tekintett az ajtó felé. Egy fejbólintással jelezte a készséges Billynek, nyissa ki az ajtót, ám ugyanakkor egy hunyorítással azt is tudtára akarta adni, hogy ettől a hívatlan vendégtől, legyen az bárki, gyorsan meg kell szabadulni. Meglátva azonban az érkezőt a Billy által szélesre tárt ajtóban, mint-ha kicserélték volna.

– Lindsay atya! – kiáltott fel, szemlátomást nagy megkönnyebbüléssel. – Nahát ilyen! Ha hiszi, ha nem, éppen azon voltam, hogy telefonálok magának és idekéretem. Erre, mintha csak létezne telepátia ezen a világon, kérés nélkül is betoppan. Meg kell jegyez-nem, soha jobbkor.

Lindsay atya civilben volt, és nagyon gondterheltnek látszott. Egyáltalán nem olyan ember benyomását keltette, mint akitől hasznos tanácsot lehet várni, éppen ellenkezőleg. Úgy tűnt, ő keresi egy súlyos probléma megoldását. Kérés nélkül helyet foglalt az íróasztal elé helyezett fotelek egyikében, és egy hatalmas sóhajjt követően Mr. Harriotra emelte tekintetét. A tulajdonos, biztatásnak vélve a rámeredő szempárt, rögtön mondani kezdte a magáét:

– Egy felettébb bizarr ügyben szeretném a tanácsát, sőt, a segítségét kérni.

– Feltételezem, hogy ugyanarra gondol, ami miatt én idejöttem.

– Nocsak!

Billy változatlanul az ajtó mellett állt, és növekvő kíváncsisággal hallgatta a párbeszédet.

– Mindenekelőtt – mondta Mr. Harriot –, a legnagyobb titoktartásra szeretném kérni. A szóban forgó ügy ugyanis...

Lindsay atya ismét felsóhajtott.

– Titoktartás... – mondta olyan hangsúllyal, mintha a kimondott szó már régen értelmét veszítette volna. – Éppen az, amelyre tett fogadalma-mat megszegni készülök.

Lehorgasztotta fejét, gyorsan keresztet vetett, ezt követően felnézett a mennyezetre, feltételezve hogy Isten nemcsak látja és hallja őt, de megértését sem tagadja meg tőle.

– Nem volna szabad – fűzte tovább gondolatait alig hallhatóan, hogy Billynek ugyancsak hegyeznie kellett a fülét –, de remélem, Isten megbocsátja majd nekem ezt a súlyos vétke-met. Harriot úr, maga az imént titoktartást kért tőlem, és most én kérem magától ugyanazt. A gyónás titkait magammal kellene vigyem a sírba, most azonban, tekintettel az érintettek-re, olyan rendkívüli helyzet állt elő, ami arra kényszerít, hogy... Nos, előbb hadd kérdezzek valamit. Maguktól ma éjjel eltűnt egy halott, ugye?

Mr. Harriot úgy bámult a papra, ahogy csodákat teljesítő sámánokra meresztik szemüket a hitetlenkedő együgyűek. Ösztönösen szaladt ki száján a kérdés:

– Hát ezt meg honnan tudja?

– A felelet egyszerű – mondta Lindsay atya, ám az okfejtéssel néhány másodpercig adós maradt. Láthatóan viaskodott önmagával, hiszen

mégiscsak olyasvalamire készült, ami szöges ellentétben állt papi hivatásával. Helyzete egy cseppet sem volt irigylésre méltó. A halottasház tulajdonosa, mintha megértette volna ezt, türelmetlenségét legyűrve várta a folytatást. – Az, aki ezt az eléggé el nem ítélni való cselekedetet végrehajtotta, ma reggel meggyóna bűnét.

– De hát miért? – Mr. Harriot már nem palástolta türelmetlenségét. Magyarázatot akart.

– Miért? Nyilván azért, mert ez a tette olyan súllyal nehezedett a lelkére, amit egy tisztességes ember még ideig-óráig sem képes elviselni.

– Biztos igaza van, de én nem úgy értettem a kérdést. Miért tette azt, amit tett? Mi vezérelte? Mi volt az oka rá? Amit véghezvitt, az mégsem egy szokványos... hogy is mondjam... bűncselekmény. Ráadásul egyedül nem is tudta volna végrehajtani.

Lindsay atya széttárta karjait.

– Többet, sajnos, nem mondhatok. Remélem, megérti. Még ennyit sem lett volna szabad elárulnom, nem is egykönnyen szántam rá magam. De, mint ön is tudja, a Fitzpatrick család tagjai a híveim, és nagyon bánatna, ha nem tudnák megadni elhunyt hozzátartozójuknak a végtisztességet.

– Botrányos dolog volna, szent-igaz – vetette közbe Mr. Harriot.

– Félreértett. Én nem a botrányt akarom megelőzni. Mrs. Fitzpatrick miatt aggódom. A híresztelt pletykák is megviselték, férjének hirtelen halála pedig az ideg-összeroppanás szélére sodorta. Ha ma este még azzal is szembeszólnie kell, hogy elmarad a szertartás, mert a férje holtteste eltűnt... Rágondolni is rossz. Még az sem kizárt, hogy nem élne túl ezt a megrázkódtatást. Ezért már nem merem vállalni a felelősséget.

– Az imént pletykákról beszélt. Bővebben is kifejtene? – kérdezte

Mr. Harriot mohó érdeklődéssel, egy pillanatra megfedekezve nyomasztó gondjáról. Billy is közelebb lépett a beszélgetőkhöz.

– Csak nem képzeli?! – tiltakozott a pap. – Ha pletykákra kíváncsi, rossz helyen kereskedik. Talán jobb is, ha most távozom.

Lindsay atya felállt a fotelból, kéz-fogásra nyújtotta karját.

Mr. Harriot megütközve nézett rá.

– Ha nem tévedek, valami mást is akart közölni velünk – mondta várakozásteli izgalommal. Úgy érezte magát, mint a horgász, akinek éppen akkor csusszan ki markából a hal, amikor leakasztja a horogról.

– Persze, persze – hadarta a pap szórakozottan, mintha teljesen megfedekezett volna jövetele céljáról. – Kérnék egy papírt és egy tollat.

Miközben Mr. Harriot teljesítette a kérést, Lindsay atya visszazökkent a fotelba. Maga elé húzta a jegyzet-tömbből kitépett papírlapot, amelyre írni és rajzolni kezdett.

– Ezen a helyen megtalálják, amit keresnek – mondta, átsúsztatva a cédulát az íróasztal túloldalára. Ismét felállt, ám ezúttal nem nyújtott kezét, csak fejének biccentésével köszönt el.

Amint az atya eltávozott, Billy is odasettenkedett az íróasztal közelébe. Szeretett volna egy pillantást vetni a papírlapra, ám igyekezete szükségtelennek bizonyult, mert Mr. Harriot, ahogy Billy odaért mellé, a kezébe nyomta a cetlit.

– Maga is tudja, hol találja meg ezt a címet. Azonnal menjen oda két emberrel, lehetőleg minden feltűnés nélkül, és hozza vissza nekem azt a hullát, amíg nem késő.

Billy már indult is, becsukni készült maga mögött az ajtót, amikor Mr. Harriot utána szólott:

– A furgont használják, ne a hullaszállítót.

Billy és az emberei az írott útmutatás alapján minden nehézség nélkül eljutottak a megadott címre. A városszéli ház kertjének végében, jókora távolságra a háztól fészker állt a juharfák takarásában. Ajtaja nem volt kulcsra zárva, Billy mégis hezitált, mielőtt kitérte volna maga előtt. Noha tudta, hogy szükségszerű, amit cselekszik, lelke mélyén mégsem helyeselte. Két embere tetterre készen, mintegy siettetve őt toporgott mögötte. Billy körbenézett, s bár igazából az sem nyugtatta meg, hogy közel és távol egy teremtet lelket sem lát, s a szomszédos házak is messze vannak a fészertől, lenyomta a kilincset.

Az eléje táruló látványtól egy pillanatra visszahőkölt. Akárcsak egy puritán ravatalozóba lépett volna be. A fehérre meszelt, meglehetősen tágas, ablaktalan helyiség közepén egy hosszúkás ebédlőasztalon feküdt Mr. Fitzpatrick holtteste. Feje mellett az asztal sarkán gyertyák égtek, a tetemet vörös rózsaszálak borították, az asztal lábánál fehér selyemszalaggal átkötött koszorú.

Billy kísértést érzett elolvasni a szalagra írt szöveget, de nem akarta húzni az időt. Mielőbb túl akart lenni ezen a szentségtörésen. Ezen a hullarabláson, ahogy magában elnevezte ezt a nem mindennapos akciót.

Amikor emberei elhelyezték a holttestet a furgonban, és Billy is beült a sofőr mellé, a fülke ablakából visszapillantott a házra. Nem tudta eldönteni, hogy hallucinál-e, vagy valóban azt látja, amit látni vél.

A ház ablakában résnyire meglibbent a függöny, s a függöny mögül valaki figyelte őket.

– Gyorsan! – rivallt Billy félelmében a furgon sofőrjére. Rémülten kap-

ta el tekintetét a házról. – El innen, minél hamarabb és minél messzebb!

Belső háborgása csak akkor csillapodott, amikor a ravatalozóban már minden készen állt a gyászolók fogadására, és Mr. Harriot is elégedetten matatott az íróasztalán. Billy érkezétre felemelte a fejét.

– Mit szól ehhez, Billy? Olyan volt ez a mai nap, akár egy rémálom. Egy lidércnyomás. De hál' istennek, szerencsésen túl vagyunk rajta. Remélem, odaát – bökött a tulajdonos a ravatalozó irányába – minden rendben van.

– Ahogy az elő van írva, uram – felelte Billy. – Hanem, ha kérdezhetnék valamit...

– Csak bátran – biztatta Mr. Harriot tébláboló alkalmazottját. – Halljam, mire kíváncsi?

– Miféle pletykákra célzott Lindsay atya?

– Nem úgy ismerem magát, mint akit érdekelne az ilyesmi. Szóbeszéd. Tudja, milyenek az emberek. Azt híresztelik, hogy Fitzpatrick úrnak szeretője van. Azaz, most már csak volt.

– Éppenséggel hihető – mondta Billy elgondolkodva. – Elég fiatal volt hozzá. Túl korán szólította magához az Úr.

– De Billy! – Mr. Harriot a fejét csóválva fejezte ki nemtetszését. – Fitzpatrick úr húsz éven át boldog házasságban élt. És gyerekei vannak.

– Attól még... – vetette oda Billy elmélázva.

– Mondtam magának, hogy szóbeszéd. Csak nem ül fel maga is ilyen mendemondának?

Billy közömbösen vállat vont, amiből főnöke azt érthetett, amit akart.

Mr. Harriot kenetteljes ábrázattal fogadta a gyászoló rokonságot. A kísért szemű és a nyugtatók hatására kábultnak látszó özvegyet és két kamasz

fiát személyesen kísérte a gyászemlévény mellé, hogy fogadhassák a részvétnyilvánításokat. A biztonság kedvéért meghagyta Billynek, hogy maradjon a közelükben. Ő maga visszatért az előtérbe, onnan akarva biztosítani a szertartás zökkenőmentességét.

Hanem megnyúlt az ábrázata és tanácstalan zavarba jött, amikor a bejárati ajtó felé tekintve meglátta a harminc év körüli hölgyet. A fiatal nő az ajtófélfának támaszkodott, lehorgasztott fejjel, mint akit éppen a belépés pillanatában hagyott el maradvék ereje.

Mr. Harriot nyomban ráismert, és ettől rosszullét környékezte.

Erről a fiatal hölgyről suttogták ugyanis városszerte, hogy az elhunyt Mr. Fitzpatrick szeretője volt már évek óta. És Mr. Harriot azt is nagyon jól tudta, hogy Lindsay atya ennek a nőnek a címét firkantotta az eléje tolt papírlapra. Már azon volt, odalép hozzá

és diszkréten felkéri a távozásra, bár erre még mint a halottasház tulajdonosa sem érezte magát feljogosítva. Senkit sem szabad eltéríteni attól a szándékától, hogy leróhassa végső tiszteletét. Még akkor sem, ha...

Mr. Harriot nagyon tartott attól, hogy meglelt szerencséje cserbenhagyja, s most, amikor végre minden a helyére billent, kitör egy esetleges botrány.

Tett egy lépést az ajtó felé.

Ekkor az ifjú hölgy felnézett, zavaros tekintete találkozott Mr. Harriot feddő pillantásával, amelyből mintha kiérezte volna a figyelmeztetést. Lassan, az ajtófélfába kapaszkodva megfordult, és néhány másodperc múlva eltűnt.

A gyászszertartás ugyanúgy zajlott le, mint a Harriot-féle halottasház összes eddigi gyászszertartása. Zavar-talanul.

Mintha aznap mi sem történt volna.